

Declaració Institucional d'Emergència Climàtica a Sant Cugat

Des de l'inici de la revolució industrial i fruit de l'activitat humana, l'increment de la quantitat de CO₂ a l'atmosfera, que ha passat de 270 ppm a 415 ppm ha fet incrementar en un grau la temperatura mitjana del planeta. Les conseqüències d'aquest augment de temperatura són dramàtiques: **profundes alteracions en el funcionament dels ecosistemes, la reducció dels casquets polars i consegüent augment del nivell del mar, una major incertesa del clima i la intensificació de la virulència i la freqüència d'esdeveniments climàtics extrems i l'acidificació dels oceans**, entre d'altres. La interdependència i la complexitat d'aquests elements fa que la seva alteració pugui propiciar inèrcies que encara facin augmentar més la temperatura del planeta. En el cas dels casquets polars, per exemple, la disminució de la seva superfície implica una menor capacitat de reflectir la radiació solar, fet que incideix en l'escalfament global.

La comunitat científica internacional, encapçalada pels informes del Panell Intergovernamental pel Canvi Climàtic (IPCC), adverteix any rere any dels riscos i escenaris cap als quals ens dirigim, i ens proporciona una anàlisi exhaustiva de la situació actual. En el seu darrer informe, l'IPCC alerta de l'impacte irreparable d'un augment de més d'1,5 °C de la temperatura global i alerta que els compromisos globals que es van assolir a l'acord de París del 2015 no són suficients per evitar un augment de temperatura superior als 2,0 °C, i molt menys 1,5 °C. De fet, **les estimacions de l'augment de la temperatura mitjana sota els compromisos nacionals actuals oscil·len entre els 2,9 °C i els 3,4 °C** respecte dels nivells preindustrials a finals de segle.

Aquesta situació s'agreuja especialment a la conca de la Mediterrània, un dels principals focus de l'escalfament a escala planetària, on la temperatura mitjana ja s'ha elevat 1,5 °C des de l'era preindustrial. L'augment de les temperatures implicarà onades de calor més llargues i intenses així com sequeres extremes, que seran més freqüents. A més, l'augment del nivell del mar pot submergir ciutats senceres, i es calcula que el 2050 almenys deu ciutats de la Mediterrània constaran entre les vint més afectades de tot el planeta per aquest fet.

Així doncs, **ens trobem en una situació crítica i d'emergència**, en la qual ja no n'hi ha prou amb una transició tranquil·la i orgànica cap a models més sostenibles, sinó que estem obligats a reaccionar, amb valentia i determinació, per reduir dràsticament les emissions durant la propera dècada. Mantenir l'escalfament global per sota d'1,5 °C implica una reducció de l'emissió de gasos d'efecte hivernacle del 55% el 2030, respecte els valors del 2018, i assolir la neutralitat emissora a partir del 2050.

Fruit del fracàs a l'hora de complir amb la reducció de les emissions, la ciutadania, i en especial les generacions més joves, que es veuen abocades a un futur desesperançador, s'ha començat a organitzar de manera massiva, pacífica i democràtica arreu, per tal de reclamar a governs i institucions l'aplicació de les mesures que calgui per a frenar les emissions de manera immediata. Aquesta presa de consciència col·lectiva i popular serà un actor imprescindible per tal de garantir el compliment dels compromisos adquirits. **Aquesta situació és conseqüència d'un sistema que es basa en el creixement econòmic perpetu** que no té en compte els límits biofísics del planeta, fet que es tradueix en un sistema de privilegis que sotmet a l'explotació a la majoria de la població i ha portat a l'abisme la sostenibilitat de la Terra.

No hi ha cap precedent històric per a l'escala de canvis socioculturals, econòmics i tecnològics necessaris per limitar l'escalfament a 1,5 °C. Tanmateix, cal implementar aquests canvis de manera immediata tant per part de les ciutats i els governs supramunicipals, com per parts de la societat civil, la comunitat acadèmica i els teixit econòmic i financer. Malgrat que el repte plantejat és d'una envergadura inimaginable, no realitzar els canvis necessaris immediatament implicaria conseqüències catastròfiques.

A l'hora de gestionar la situació cal tenir present que al llarg dels anys s'ha generat un deute ecològic immens cap a les poblacions que menys han contribuït a la situació de col·lapse en què ens trobem. El 2018 hi van haver 26.000 refugiats climàtics, fenomen que anirà a l'alça. Caldrà tenir sempre present aquesta realitat i actuar de manera solidària i no-excloent: **caldrà que l'esforç de transformar el nostre sistema econòmic es faci en clau d'igualtat, d'inclusió, de democràcia i garantint els drets bàsics de les poblacions, incloses les persones en migració**. Aquesta exigència ètica i democràtica accelera encara més la urgència dels canvis.

Així doncs, i sumant-nos a les diverses iniciatives al respecte:

- Reconeixem i entenem l'advertiment de la comunitat científica internacional, que alerta de **l'absoluta necessitat de mantenir l'escalfament global per sota d'1,5°C**. Així mateix som conscients que en els propers 10 anys s'hauran de reduir els nivells d'emissió globals de manera dràstica, fet que requereix accions immediates en totes les dimensions del nostre sistema de consum i de relació amb el medi natural.
- Reconeixem l'eco-dependència i interdependència de la nostra espècie i entenem que **ens trobem en una situació de col·lapse i que els efectes pel planeta i els sistemes vius ja presenten enormes reptes** que, fins i tot en el millor dels casos, es veuran incrementats en els següents anys, amb efectes per als sistemes de sosteniment de la vida de centenars de milions de persones. Per això, a part d'incorporar la perspectiva ambiental al funcionament de la ciutat, caldrà també tenir en compte els efectes ja existents i els que vindran, posant sempre al centre la justícia social i els principis de sosteniment de la vida.
- Reconeixem que el món com el coneixem està amenaçat per un **estat d'emergència climàtica i que cal una resposta mundial ràpida**, urgent i des de tots els nivells, des dels internacionals als locals. Cal, d'ara en endavant, promoure acords locals i de país per tal d'assolir els objectius imprescindibles per garantir la continuïtat de la vida que habita aquest planeta.

En conseqüència, declarem la situació d'emergència climàtica a Sant Cugat del Vallès i acordem impulsar un pla d'acció centrat en impulsar la transició cultural col·lectiva envers la sostenibilitat, basat els següents pilars i acompanyat d'una aposta per les accions de comunicació, sensibilització i educació ambiental:

- **Transició energètica:** amb un planejament integrat del desplegament de la transició energètica, basat en la universalitat i l'equitat, i centrat en l'augment de la generació i consum d'energia renovable i de proximitat, la rehabilitació d'edificis i el cicle integral de l'aigua.
- **Canvi en el model de mobilitat:** encapçalat per l'aposta per la mobilitat activa i sostenible, la reforma el Pla de Mobilitat, l'impuls de plans de desplaçament d'empresa, i l'entrada en vigor de la Zona de Baixes Emissions, que restringeixi l'ús dels vehicles més contaminants a la ciutat.
- **Transició alimentària:** amb l'aposta per l'alimentació saludable, basada en el consum majoritari d'aliments d'origen vegetal, de temporada i de proximitat. Vincular aquesta aposta a la producció integrada a Sant Cugat, amb l'objectiu d'augmentar l'activitat agropecuària extensiva orientada als principis de sobirania alimentària i a la perspectiva de l'agroecologia.
- **Residu Zero:** a través de la implementació dels principis del consum responsable, basat en la reutilització i reparació d'objectes, l'economia circular i la restricció de plàstics d'un sol ús.

- **Infraestructura verda i biodiversitat:** la gestió sostenible i amb criteris d'adaptació al canvi climàtic i de conservació de la biodiversitat dels ecosistemes urbans i periurbans, a través de les zones humides, espais verds, rieres i torrents.